

Galerie moderního umění v Hradci Králové otevírá dvě nové výstavy

Galerie moderního umění v Hradci Králové otevře v pátek 17. prosince 2021 dvě nové výstavy. V Černé kostce je připravena site-specific instalace Marka Thera *Svítlí/Lejchte* (kurátor Michal Novotný). V Bílé kostce se koná výstava malířky Alice Nikitinové s názvem *Společný základ* (kurátor Vít Havránek). Obě výstavy jsou instalovány ve 4. patře galerie, prezentují tvorbu předních současných umělců a zároveň také sbírky GMU. Vznikly ve spolupráci s renomovanými kurátory a potrvají do 13. března 2022. V den zahájení si je návštěvníci mohou přijít prohlédnout kdykoli během prodloužené otevírací doby od 10 do 19 hodin. Vstupné do celé budovy bude zdarma. Otevření výstav proběhne s ohledem na protipandemická opatření bez oficiální vernisáže. Po celý den se však budou konat doprovodné programy. Zejména menším návštěvníkům je určeno Vánoční foyer – „tvořiště“ ve vstupní hale galerie (13–17 hodin), které připravilo edukační oddělení GMU. Od 16 hodin můžete v prostorách budovy zažít nevšední zážitek a stát se součástí performance Fesrt Dadler není sám.

Instalace Marka Thera *Svítlí/Lejchte* bude přístupná v Černé kostce, prostoru speciálně určeném pro prezentaci pohyblivého obrazu. Počeštěný pravopis slova „lejchte“ (německy „leuchtet“) v názvu odkazuje ke vzniku sudetoněmecké kulturní identity, jejíž problematikou se autor v posledních letech zabývá. Stěny Černé kostky dostaly scénicky mentolový odstín a prostor navozuje atmosféru německé meziválečné vily. Vše budí dojem přiznané kulisovosti. Dvojice modelářsky provedených oken tvoří jakási dioramata. Autor skrze ně nechává diváka sledovat svou starší tvorbu – filmy *Kim* (2002) a *Pick a Wedgie* (2004), které GMU zakoupila do Sbírký pohyblivého obrazu. Obě videa vznikla v době, kdy Ther experimentoval s televizní estetikou 80. a 90. let a kombinoval ji s otázkami homosexuální a transgender identity. Do výstavy dále zakomponoval obrazy zapomenutých rakouských a německých malířů z depozitáře GMU (Aloise Kirniga, Augustina Bedřicha Piepenhagena, Alfreda Justitze ad.). Celou scénu nasvítíl venkovní lampou zapůjčenou z prvorepublikové německé vily. Ta vytváří večerní atmosféru nostalgie, která je však i záměrně komická. Instalace není jen sofistikovanou manýristickou hrou se symboly a významy, ale hlubokou výpovědí osobní i historické identity.

„Název výstavy vznikl, když jsem byl nečekaně pozván do jedné chátrající olomoucké vily v neoromantickém stylu z 20. nebo 30. let. Jejimi majiteli byli asi německy mluvící fabrikanti židovského původu nebo čeští Němci. Tam jsem uviděl tuhle lampu a věděl jsem, že bych si ji chtěl do instalace zapůjčit. Němci byli odsunuti, ale zanechali tu po sobě plno věcí, které je přežily. I tuhle lampu, kterou si teď mohu rozsvítit. Sám mám sudetské kořeny, ale tu dobu jsem nikdy nezažil. Vytvářím si o ní svou vlastní, trochu romantickou představu jen na základě vyprávění nebo starých fotografií. Snažím se navodit její atmosféru, kterou si chci užít spolu s divákem,“ komentuje svou instalaci Mark Ther.

Výstava Alice Nikitinové v Bílé kostce nese název *Společný základ*. Oním základem je myšleno zvládnutí akademické malby a zejména kresby. V cyklu *Výtvarná výuka* (2019–2021) autorka spolu s divákem nahlíží do procesu výuky na současných českých uměleckých školách. Na jejích obrazech se objevují podobné výjevy, které známe už z barokních rytin: student umění stojí u malířského stojanu a před sebou má hlavu antické sochy, kterou kopíruje. Vznik kresby podle skutečnosti tematizují rovněž plátna ze sbírek GMU od Ludvíka Kuby, Jaroslava Paura a Petra Dillingera, která se autorka rozhodla do své výstavy zařadit. Kresba tvořila od renesance páteř uměleckého vzdělávání. Dnes

IČO: 00088404 / nejsme plátcí DPH

T: 495 512 538 / E: info@galeriehk.cz

W: www.galeriehk.cz

Příspěvková organizace zapsaná v obchodním
rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci
Králové, oddílu Pr, vložce č. 1102

se však v důsledku kritiky akademismu dostala až na okraj vzdělávacího procesu. Nikitinová se k ní vrací, mimo jiné tím, že ji staví do centra pozornosti jako hlavní námět svých obrazů. „*Autorka ale onen „společný základ“ nesituuje nostalgicky do minulosti ani akademický vzorec z minulosti pouze neopakuje a nezdokonaluje v přítomnosti. Spíše testuje, jak někdy třeba i ne úplně dokonalý základ, který ovládá, vytváří prostředek pro tvorbu sdíleného se svým synem, v arteterapii, se studujícími ve výtvarných kurzech, nebo s přáteli a kolegy při společné malbě v ateliéru,*“ dodává kurátor výstavy Vít Havránek. Kolektivní rozměry výuky tak v pojetí Nikitinové nahrazují akademickou kresbu a stávají se novým „společným základem“ bránícím úplné individualizaci umění.

V sérii obrazů výloh obchodů a obálek časopisů (2019–2021) autorka přirovnává výkladní skříně k divadelnímu jevišti. V roli hrdinek a hrdinů na něm vystupuje zboží, jež svým uspořádáním usiluje o stržení pozornosti. Tyto malby z kolemjdoucích na ulici dělají diváky umělecké výstavy a z diváků na výstavě kolemjdoucí nakukující do výloh.

Kromě nových výstav mohou návštěvníci ve 4. patře galerie zhlédnout také nedávno otevřenou výstavu *Originál? Umění napodobit umění* (01/10/21–27/02/22), která se zabývá problematikou falzifikace uměleckých děl ve 20. století a současnosti. Ve Foyer je potom až do 22. května 2022 k vidění socha *Miloš* od Pavly Scerankové.

Program:

10:00 – otevření výstav Alice Nikitinová (*Společný základ*) a Mark Ther (*Svítlí/Lejchte*)

13:00–17:00 – Vánoční foyer (výtvarné tvoření ve foyer GMU)

16:00–18:00 – performance *Ferst Dadler není sám*

Vánoční foyer

(Program pro děti do 12 let bude probíhat pouze za doprovodu dospělé osoby. Je třeba, aby návštěvníci při vstupu prokázali, že splňují podmínky ON (očkování, prodělaná nemoc).)

Co všechno může zdobit naše zimní kabáty, šály nebo čepice? Kousek dřívka, sušená květina nebo útržek z novin. To vše a mnohem více může posloužit jako vhodný materiál pro jedinečné kousky do Vašich zimních šatníků. Bezbřehá fantazie, tvarový experiment a chvilka tvořivého klidu v předvánočním shonu na Vás čeká v náručí galerie. Materiál bude k dispozici na místě. A doufáme, že vy také!

Ferst Dadler není sám

(Roman Zotov-Mikshin, Elia Moretti, Inga Zotova-Mikshina tentokrát ve spolupráci s Michalem Kindernayem)

Kreativita je jednou ze schopností lidských bytostí. Můžete se o ni podělit, dát ji, nebo ji vzít? Možná ji můžete vypít? A ano, také se s její pomocí můžete podílet na tvorbě estetického okamžiku. Duration performance *Ferst Dadler není sám* je kolektivním zážitkem, jehož můžete být součástí. „*Tento text je objekt. Tím, že ho čtete, účastníte se performance. Najdete tu i další objekty: pohyb, zvuk, tvar, poslech, hustotu, extravertní želvy a mnoho dalších. Ferst Dadler není sám je intimní a zároveň kolektivní, je spontánním dobrodružstvím kreativity.*“

MARK THER je český režisér a výtvarný umělec. Vystudoval pražskou Akademii výtvarných umění (1998–2005). V roce 2004 absolvoval stipendijní pobyt v New Yourku (The Cooper Union for the

IČO: 00088404 / nejsme plátcí DPH

T: 495 512 538 / E: info@galeriehk.cz

W: www.galeriehk.cz

Příspěvková organizace zapsaná v obchodním
rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci
Králové, oddílu Pr, vložce č. 1102

Advancement of Science and Art). Získal Cenu Jindřicha Chalupeckého za video *Das wandernde Sternlein* (2011). Ve své tvorbě otevřeně zkoumá tabuizovaná témata – problematiku genderu, pohlavní identity, sexuality a v poslední době zejména českých Němců a sudetoněmecké kultury.

ALICE NIKITINOVÁ vystudovala střední uměleckou školu v Kyjevě a Akademii výtvarných umění v Praze u prof. Jiřího Sopka. Dva roky strávila na umělecké residenci Rijksakademie v Amsterdamu. V malbě se obrací převážně k odpozorovaným námětům ze všedního života. Vystavuje, učí na střední škole a trochu ilustruje.

MICHAL NOVOTNÝ je kurátor a teoretik výtvarného umění. V letech 2011–2018 byl ředitelem Centra pro současné umění FUTURA v Praze. Nyní působí na pozici ředitele Sbírký moderního a současného umění v Národní galerii Praha.

VÍT HAVRÁNEK je kurátor a teoretik umění žijící v Praze. V minulosti vedl iniciativu současného umění tranzit.cz. Od roku 2019 pracuje jako prorektor Akademie výtvarných umění v Praze. Zajímá se o poválečné neo-avantgardní umění, realismy a historii dekolonizace. Byl kurátorem a spolukurátorem mnoha výstav, editorem a spolueditorem celé řady publikací (JRP Ringier, Sternberg Press, aj.).

Více o výstavách na stránkách galerie:

<https://www.galeriehk.cz/vystavy/mark-ther-sviti-lejchte/>

<https://www.galeriehk.cz/vystavy/alice-nikitinova-spolecny-zaklad/>